

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Özdemir Göktaş** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 04.10.2023

Ayşegül Doğan

Sırnak Milletvekili

Ekonomik kriz ve gıda fiyatlarındaki artış “derin yoksulluğu” ülke gündeminin en hayati başlığı haline getirmiştir. Araştırmalar, bu durumun en çok çocukların sağlıklı ve dengeli beslenmesi ile eğitim ve barınma gibi temel ihtiyaçlarının giderilmesini etkilediğini göstermektedir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın “Sosyal ve Ekonomik Destek” (SED) verilerine göre aile yanında temel ihtiyaçları karşılanamayan ve bunun sonucu ailesinden koparıma riski olan çocukların sayısının hızla arttığı haberleri basında yer almıştır. SED hizmetinden yararlandırılan çocuk sayısı Temmuz 2023 itibarıyla 165 bin 201'e ulaşmış, ekonomik kriz ve artan yoksullaşma sonucunda SED miktarına yüzde 17,55'lik oranda zam yapılarak yararlanan ailelerin hesabına SED ödemesi olarak yaklaşık 3 bin 550 TL yatırılmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) bu yıl ilk defa açıkladığı “çocuk, yoksulluk ve yaşam” raporu verilerinde, Türkiye'de 9,4 milyon çocuğun yani her iki çocuktan birinin yoksulluk çektiği, ülke geneli değerlendirmelerinde ise nüfusun yüzde 32,6'sının yoksulluk riski altında olduğu belirtilmiştir. Risk altında olanların yüzde 42,7'sini, 0-17 yaş arası “ciddi yoksulluk çeken çocuk” oluşturmaktadır. Uzmanlar bu durumun, sosyal dışlanma riski yaratabileceğinin altını çizmiştir.

Dünya Gıda Örgütü'nün 2022 verilerine göre, Türkiye'de 14,8 milyon kişi yetersiz beslenmekte, bu oranının en yüksek olduğu il ise yüzde 20,6 ile Şırnak olmuştur. BM'nin 2023 Sürdürülebilir Kalkınma Raporu'nda, Türkiye'de yetersiz beslenmenin yaygınlık oranı yüzde 2,5, 5 yaş altı çocuklardaki bodurluk oranı ise yüzde 5,5 olarak açıklanmıştır.

Türkiye'de yaşayan çocuk sayısı son istatistiklere göre yaklaşık 23 milyon olup bu oran, ülke nüfusunun %26,9'unu oluşturmaktadır. Barınmadan yeterli gıdaya erişime, eğitimden sağlığa ve yaşanılabilir bir çevreye kadar çocukların temel haklarına dair sorunların acil ve kalıcı bir şekilde çözülmesi Bakanlığınızın sorumluluğundadır.

Bu bağlamda;

1. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın SED kapsamında, ailelerine ödeme yaptığı ve temel ihtiyaçları karşılanamadığı için ailesinden koparılan ya da koparılma riski taşıyan çocuk sayısı kaçtır?
2. "Ciddi yoksullaşma" yaşayan 9,4 milyon çocuk için Bakanlık hangi çalışmaları yürütmektedir?
3. Dünya Gıda Örgütü'nün 2022 verilerine göre, yüzde 20,6 ile Şırnak çocuklarda yetersiz beslenmenin en yüksek oranda yaşandığı il olarak tespit edilmiştir. Bakanlığın, il özelinde, çocukların dengeli ve sağlıklı beslenmesi için başlattığı bir çalışma var mı?
4. Bakanlığınızın, iddialarda yer verilen yoksul çocuk sayısındaki artışın kalıcı olarak çözüme kavuşturulması konusunda kapsayıcı farklı bir yaklaşımı, çalışması ya da uygulanmakta olan projesi var mıdır?
5. Ekonomik kriz ve yoksullaşma nedeni ile kaç çocuk Bakanlığınızın korumasına bırakılmıştır?
6. Giderek artan ve "çocuk yoksulluğu" olarak adlandırılan mevcut durum göz önüne alındığında, Bakanlığınız tarafından, çocuk sağlığı ile bedensel ve zihinsel gelişim bozukluklarına odaklanan yaygın saha araştırmaları ve taramalar yapılmakta mıdır?
7. Ülke genelinde durumun önemi ve hassasiyeti ortadayken Bakanlıklar arası ortak bir çalışma ve acil eylem çağrısı yapmak için hala ne beklenmektedir?
8. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi'nde yoksul çocukların okul ortamında "Arkadaş edinmede zorluk, utanma ve sosyalleşmede zayıflık" gibi olumsuzluklara maruz kaldığı sonucuna varılmıştır. Bu tespitlere dayanarak, artan yoksulluğun önlenmesi ve çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilmesi amacıyla, Bakanlığınız hangi önlemleri almaktadır?
9. Sağlık Bakanlığı'nın 2019-2023 Çocukluk Çağı Obezitesinin Önlenmesi Eylem Planı'nda, tüm okul koridorlarında ve spor alanlarında ücretsiz, temiz, içilebilir su temini için %70 su çeşmeleri sağlanmasının yanı sıra ücretsiz taze sebze ve meyve desteğinin sağlanacağı "okul meyve/sebze ve okul sütü/üzümü" programları, 2023 yılı hedeflerinde yer almıştır. Hedefte gerçekleşme yüzdesi kaçtır? Bakanlığınız tarafından konunun takibi yapılmakta mıdır?